

Revistă lunară de cultură creștină

VESTITORUL

Editată de Episcopia Română Unită cu Roma, Greco-Catolică, Oradea

Oradea, 27 septembrie

Seria I, Anul XVIII, Nr. 3 (195), 2009

NOUA BISERICA DIN CHILIOARA

Din sumar:

Nu minciunii și egoismului în comunitățile religioase și civile - pag. 3;

Criza economică văzută de un om al Bisericii - pag. 8

Rozar pentru Preoți

Parohia Greco-Catolică "Sfântul Gheorghe" Oradea invită toate Asociațiile și Grupurile de rugăciune la recitarea "Rozarului de 24 de ore", în data de 17-18 octombrie 2009, având ca temă: *Preoții: model pentru cei credincioși prin cuvânt, purtare, dragoste, credință și curăție.*

Rugăciunea va începe sâmbătă, 17 octombrie 2009, la ora 10.00. Credincioșii care doresc să se alăture acestei rugăciuni continue pot să o facă în orice moment, în arcul celor 24 de ore, la Biserica "Sfântul Gheorghe", în parohia lor sau în familie.

Pr. Olimpiu TODOREAN

Pelerinajul tinerilor din Șimleu Silvaniei la Sighetu Marmăției

În perioada 22 august -1 septembrie 2009 a avut loc Pelerinajul anual al tinerilor din Șimleu Silvaniei la Sighetu Marmăției, la care au participat peste 80 de tineri din județele Sălaj, Bihor, Satu Mare, Maramureș, Alba, Iași, Neamț, Bacău și Vaslui. În ziua de 24 august, pelerinii au ajuns la Cehu Silvaniei, unde au organizat un Simpozion despre viața și activitatea marelui român George Pop de Băsești, de la a cărui trecere în veșnicie s-au împlinit, în luna februarie, 90 de ani. Simpozionul a avut loc la școala ce poartă numele marelui luptător.

Au fost prezenți Pr. Florian Gui – vicar general al Eparhiei greco-catolice de Oradea, Pr. Angel Zarecki – consilier cultural al Episcopiei greco-catolice a

Maramureșului, Pr. paroh Constantin Mureșan – paroh la Parohia greco-catolică Bulgari, d-na prof. Maria Pordea – directoarea școlii, d-na prof. Petronela Maria Mureșan – Universitatea de Nord din Baia Mare, d-na prof. Maria Dragoș – școala din Băsești și dl. Vasile Pop – urmaș direct al ilustrului înaintaș.

Au rostit cuvântări dl. Marin Pop, muzeograf și doctorand în istorie, Pr. drd. Ciprian Robotin, d-na prof. Petronela Maria Mureșan, dl. Vasile Pop, dl. prof. Pop Ioan, de la școala-gazdă și d-na prof. Maria Dragoș, de la școala din Băsești. Aceștia au subliniat rolul politic, dar și cel de filantrop, mecenat și susținător al Bisericii Române Unite, pe care l-a avut Badea George, după cum l-au numit apropiații săi. Tinerii pelerini au fost extrem de interesați, păstrând o atmosferă caldă, de dragoste, respect și admirație față de exemplul marelui om: George Pop de Băsești.

La Memorialul Sighet, pelerinii s-au bucurat – în cadrul unei Sfinte Liturghii – și de prezența Preasfințitului Episcop Vasile Bizău, care a oficiat, împreună cu preoții pelerini, la sărbătoarea Tăierea Capului Sfântul Ioan Botezătorul", în incinta fostului penitenciar de la Sighet, în care a fost martirizată parte din ierarhia catolică română, dar și elita politică și intelectuală a țării noastre, în timpul regimului comunist.

AGRU Maramureș

VESTITORUL

P.S.S. Virgil Bercea: Președinte

Redacția și administrația:

Pr. Olimpiu Todorean: redactor coordonator,

Ioan F. Pop: secretar de redacție.

Colaboratori:

Otilia Bălaș, Nicolae Costruț, pr. Ioan Erdeli, Maria-Mirela Filimon, Silvia Pantîș.

Adresa:

410210 - Oradea, str. Ep. Mihai Pavel, 4;
Tel: 0259.436.492; Fax: 0259.430.509;
E-mail: olimpiu35@yahoo.it; Tel: 0722.450.013

Abonamente: Alexandru Toma

Str. Borsecului Bl. X16, Ap. 30
Tel: 0259.472.823; 0741.933.193

Difuzare: Claudiu Boda

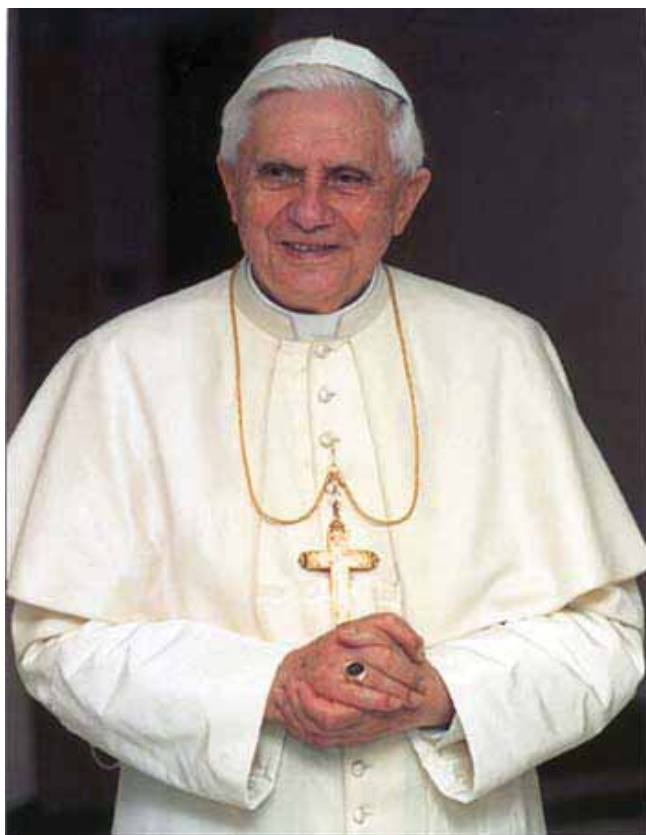
Str. Corneliu Coposu nr. 13, Bl. X9, Ap. 8
410445 - Oradea; Tel: 0744.958.932

I.S.S.N. 1454 - 8526

Nu minciunii și egoismului în comunitățile religioase și civile

Alocuțiunea Papei Benedict al XVI-lea la Rugăciunea *Angelus*

20 august 2009

Iubiți frați și surori,

Astăzi, pentru obișnuita reflecție duminicală, folosesc ca punct de plecare pasajul din Scrisoarea lui Iacob care ne este propus în Liturghia de azi (3,16-4,3), și mă opresc, în special, asupra unei expresii ce impresionează prin frumusețea și actualitatea ei. Este vorba de descrierea adevăratei înțelepciuni, pe care Apostolul o contrapune celei false. În timp cel aceasta din urmă este „pământească, materială și diabolică”, și se recunoaște din faptul că provoacă invidii, certuri și dezordini și răutăți de tot felul” (3,16), din contra, „înțelepciunea care vine de sus este înainte de toate curată, ea este apoi pașnică, prietenoasă, docilă, plină de milă și bogată în fapte bune, nu este pârținoasă și nici fățarnică” (3,17).

O listă de șapte calități, după uzanța biblică, din care rezultă perfecțiunea adevăratei înțelepciunii și efectele pozitive pe care ea le produce. Ca cea dintâi și principala calitate, pusă aproape ca premisă a celorlalte, Sfântul Iacob citează „puritatea”, adică sfințenia, reflexul transparent - pentru a spune astfel - al lui Dumnezeu în sufletul uman. Și la fel ca

Dumnezeu, de la care provine, înțelepciunea nu are nevoie de a se impune cu forța, deoarece deține vigoarea invincibilă a adevărului și iubirii, care se afirmă de la sine. De aceea este pașnică, blândă și prietenoasă, nepărțitoare, și cu atât mai mult nu recurge la minciuni; este îngăduitoare și generoasă, se recunoaște după roadele de bine pe care le suscită din belșug.

Pentru ce să nu ne oprim să contemplăm din când în când frumusețea acestei înțelepciuni? Pentru ce să nu luăm din izvorul necontaminat al iubirii lui Dumnezeu, înțelepciunea inimii, care ne dezintoxică de reziduurile minciunii și egoismului? Acest lucru este valabil pentru toți, dar, în primul rând, pentru cine este chemat să fie promotor și „șesător” de pace în comunitățile religioase și civile, în raporturile sociale și politice și în relațiile internaționale. În zilele noastre, poate și din cauza anumitor dinamici proprii ale societăților de masă, se constată nu rareori o carență respectare a adevărului și cuvântului dat, împreună cu o difuză tendință de agresivitate, de ură și de răzbunare. „Dreptatea - scrie Sfântul Iacob - aduce rodul său făcătorilor de pace, dacă este semănată acolo unde domnește pacea” (3,18). Dar pentru a înfăptui opere de pace e necesar a fi oameni de pace, punându-se la școala „înțelepciunii care vine de sus”, pentru a-i asimila calitățile și produce efectele ei. Dacă fiecare, în propriul ambient, ar reuși să respingă minciuna și violența în intenții, în cuvinte și în fapte, cultivând cu grijă sentimente de respect, de înțelegere și de stimă față de alții, poate nu ar rezolva toate problemele vieții zilnice, dar ar putea să le înfrunte în mod mai senin și cu mai mult succes.

Dragi prieteni, încă o dată Sfânta Scriptură ne-a condus să reflectăm asupra unor aspecte morale ale existenței umane, dar pornind de la o realitate ce precede însăși morală, adică de la adevărata înțelepciune. Să-i cerem lui Dumnezeu cu încredere înțelepciunea inimii, prin mijlocirea Aceleia care a primit în sânul ei și a generat Înțelepciunea întrupată, pe Isus Cristos, Domnul nostru. Marie, Scaunul Înțelepciunii, roagă-te pentru noi!

Scrisoare către părinții formatori și aspiranți la preoție

Iubiți Părinți Formatori din Seminarul Teologic, Dragi aspiranți la sfânta preoție,

Biserica Catolică s-a ocupat de dintotdeauna de cultivarea vocațiilor la preoție, aceasta fiind una dintre datoriile sale majore. Astfel, de secole, în diferite Dieceze și Eparhii au fost înființate Seminarii Teologice majore și minore, destinate formării integrale a acelor care simțeau în inimă imboldul vocației la slujirea preoțească.

Documentele Bisericii vorbesc despre necesitatea și obligativitatea parcurgerii unei adecvate formări în Seminar: astfel, decretul *Optatam Totius* din Conciliul Vatican al II-lea (vezi îndeosebi nr. 4 și urm.), documentul de implementare a prevederilor conciliare promulgat de Conferințele Episcopale Catolice și revizuit de către Congregația pentru Educația Catolică - *Ratio fundamentalis institutionis sacerdotalis* (vezi nr. 20 și urm.), exortația apostolică a Papei Ioan Paul al II-lea *Pastores dabo vobis* (vezi cap. V, îndeosebi nr. 60 și urm.), CCBO (vezi can. 331§2, 345-356) și, nu în ultimul rând, Statutul Seminarilor Majore Greco-Catolice, aprobat de către Sfântul Sinod al Bisericii Române Unite cu Roma pe data de 15 mai 2008 (vezi îndeosebi art. 1, 19-43). Toate aceste documente abordează chestiunea globalității formării (umane, spirituale, intelectuale și pastorale), de la care nici un candidat nu se poate sustrage.

Printr-o străveche tradiție, Biserica noastră acceptă și încurajează pentru slujirea sacerdotală clerul căsătorit și, prin urmare, selecționează în vederea formării la preoție și bărbați care au primit deja sacramentul Sfintei Cununii. Dacă, pe de o parte, aceștia sunt ținuți să își îngrijească propria familie, pe de-o altă parte importanta misiune preoțească la care, prin chemarea Domnului, aspiră benevol, îi obligă la o temeinică pregătire.

Pentru ca această formare să țină seama de situația familială și, deopotrivă, să nu neglijeze exigențele unei formări serioase, explicităm pentru Eparhia de Oradea «programul formativ personalizat» la care se referă art. 25.a. din Statutul Seminarilor Majore Greco-Catolice, și can. 344.§4 din CCBO și decretăm următoarele:

Art.1. §.1. Seminaristii căsătoriți vor urma programul Seminarului, participând cel puțin o zi pe săptămână (împreună cu noaptea corespunzătoare) la viața comunitară. Această zi va fi indicată de către formatori, în funcție de programul casei, pentru ca și acești seminaristi să poată recepta într-un mod pe cât posibil adecvat dimensiunile discernământului și ale formării.

§.2. Pentru ca această cerință să se poată în-

deplini, formatorii vor prevedea, pentru fiecare dintre seminaristii căsătoriți, condiții corespunzătoare de cazare.

§.3. Acești seminaristi vor participa la cheltuielile Seminarului cu o taxă corespunzătoare, calculată proporțional cu timpul șederii lor în Instituție.

Art. 2. Seminaristii căsătoriți vor fi implicați în serviciile comunitare interne, cât și în activitățile pastorale externe ale Seminarului. În cazul în care stringente obligații familiale vor face imposibilă participarea la inițiativele pastorale ale comunității de la sfârșitul de săptămână, seminaristilor căsătoriți le va fi desemnată o anumită activitate alternativă, în strânsă colaborare cu un preot și cu formatorii din Seminar.

Art.3. Seminaristii căsătoriți vor participa la zilele de reculegere și programare de la începutul fiecărui an, precum și la exercițiile spirituale anuale organizate de către Seminar, într-o săptămână premergătoare Sf. Paști. Este recomandabil ca aceștia să ia parte la inițiativele ocazionale ale comunității (simpozioane, pelerinaje, excursii).

Art. 4. În intervalul în care seminaristii căsătoriți nu sunt prezenți în Seminar, ei se vor îngriji să cultive viața spirituală, prin participarea zilnică la Sfânta Liturghie și la laudele dumnezeiești, în propria parohie sau în parohiile greco-catolice în care acest lucru le este cu putință (CCBO can. 246§2.2-3). De asemenea, vor recurge cât mai des la sacramentul Sfintei Spovezi și vor încerca să practice direcția spirituală (CCBO can. 246§2.4) cu un părinte spiritual bine stabilit (CCBO can. 339).

Art. 5. Aceste prevederi, după un atent discernământ al Episcopului și al formatorilor, vor putea fi valabile și pentru candidați necăsătoriți, a căror vârstă adultă și situație personală reintră în prevederile can. 344.§4 din CCBO.

Disponibilitatea pentru propria formare este un factor care denotă autenticitatea chemării vocaționale a fiecărui candidat. Mai mult, participarea la viața de Seminar, alături de celelalte obligații familiale constituie o formă de pregătire progresivă pentru viitoarele situații pastorale, în care necesitățile preoțești vor trebui armonizate cu acelea de cultivare și întreținere a propriei familii.

+ Virgil BERCEA
Episcop

Scrisoare către seminariști

Dragii mei,

Dumnezeu i-a căutat de dintotdeauna pe oameni în viața și în împrejurările concrete ale existenței lor. El continuă să ne însoțească, și printre luminile și umbrele trăirii noastre, există și acțiunea Lui, uneori vizibilă, alte ori discretă, însă mereu fidelă și necurmată. Dacă în acest an, prin vocea Suveranului Pontif suntem îndemnați cu toții să reflectăm și să prețuim în mod deosebit misterul sfintei preoții, Dumnezeu ne arată deja semnele grijii Sale. Nu pot să nu consider ca un eveniment providențial fluxul nesperat de candidați care, în această vară au bătut la poarta Seminarului nostru: tineri sau mai puțin tineri, sunt oameni care afirmă că au simțit în inima lor o chemare pentru a-L sluji pe Dumnezeu cerând Sfânta Preoție. Din 31 de înscriși pentru studii, în prima sesiune de admitere, 21 au făcut-o în această perspectivă, în timp ce alții deja, își anunță candidatura pentru admiterile din septembrie.

De asemenea, un semn al providenței în anul sacerdotal am văzut în evenimentul cu totul extraordinar al hirotonirii a celor 10 noi preoți, în Catedrala noastră, pe data de 16 august. Fiecăruia dintre aceștia le dorim o preoție binecuvântată și plină de roade!

Așa cum cei care sunt în anii mai mari o știu deja, unii dintre formatori vor lăsa Seminarul pentru alte misiuni. Fr. Lucian Leș, formator aici de patru ani, va lăsa Seminarul: îi mulțumim din tot sufletul pentru serviciul și dăruirea pe care ne-a arătat-o în tot acest interval. El va fi înlocuit în munca de formare a anilor III-IV de pr. Anton Chifor, un preot hirotonit la Oradea în vara lui 2008 care, după terminarea studiilor de teologie la Blaj, a fost trimis pentru continuarea cercetării în Franța, de unde se întoarce cu o specializare în Teologie Biblică, obținută la Paris.

Pe partea formării spirituale, îl vom primi în rândul nostru ca spiritual pe pr. Anton Rus. Chiar dacă a terminat recent studiile de teologie, experiența sa de viață, precum și calitățile sale umane și spirituale îl recomandă pentru această misiune importantă și delicată deopotrivă.

Celoralți formatori, profesori, administratori și personal auxiliar cu care vom continua să pășim împreună, le mulțumim anticipat pentru serviciul lor!

Pentru începutul noului an universitar, ne vom da întâlnire la Seminar joi 24 septembrie. Fiecare își va prelua camera desemnată, iar primul moment comunitar va fi constituit de cina de la orele 19.00. Sfârșitul de săptămână îl vom petrece cu toții împreună (dacă Providența ne va asigura bază materială, vom putea chiar ieși trei zile undeva în exterior), încercând să facem o retragere spirituală, împărtășirea experiențelor din vacanță, programarea vieții și priorităților comunitare în noul an și, nu în ultimul rând, primirea voioasă a anului I. Puteți să aduceți fotografii digitale sau/și filmu-

lețe din timpul vacanței care, începând din 24.09, vor fi strânse de către Alin Papiț (anul IV) și Eugen Ivuț (anul III).

Prima zi de cursuri a Facultății va fi luni, 28 septembrie 2009.

Sperăm ca Dumnezeu să ne însoțească cu Pronia sa și în acest context marcat de o profundă criză economică. Fiecare seminarist intern își va aduce însă contribuția sa de 200 RON/lună, în vreme ce seminariștii căsătoriți, care vor fi prezenți săptămânal în comunitate, vor participa cu suma de 8 RON / fiecare zi de ședere în Seminar. Amintim că aceste fonduri reprezintă o contribuție a seminariștilor la cheltuielile de întreținere a clădirii, în vreme ce pentru ei, cantina rămâne gratuită. În plus, toți cei care vor avea calculator, frigider sau radiator, vor trebui să integreze 20 RON/lună pentru fiecare dintre aceste componente.

În așteptarea revederii, vă trimit pentru meditația personală o cateheză a Sfântului Părinte despre viața Sfântul Ioan-Maria Vianney, figura principală care ne va însoți de-a lungul acestui an universitar. Legat de seminariștii din anii II-III-IV (ciclul masteral) mă voi bucura să primesc o scrisoare de evaluare din partea preoților parohi, pentru care mulțumesc anticipat!

Vă doresc fiecăruia un timp binecuvântat și vă aștept cu mult drag

Pr. Cristian SABĂU
rector

Maria-Mirela FILIMON

Modele în (re)descoperirea credinței - Mama -

Toți avem o nevoie firească de modele pentru a ne forma. Cine nu a văzut cum învață copiii mici, imitând? Primul model și cel mai important este mama. Ea este de fapt șansa pe care Dumnezeu a dăruit-o copilului său în viață. Nu doar de a-l aduce pe pământ cât și de a-l face să trăiască în veci.

Vă propun să facem cunoștință împreună cu adevărate comori, pilde vii de instruire întru credință și iubire pe care le-am găsit în cărți scrise de oameni hăruiți despre cei aleși, sfinții. Vom începe cu o carte rară: „**Don Bosco, Crainicul Bucuriei**” a Pr. Dr. Liviu Pandrea. Îmi permit să nu scriu aici un articol, ci să citez bogat din această carte extraordinară.

Sfântul DON BOSCO (Giovanni Bosco), cel mai mare educator al tuturor timpurilor, va fi îndrumătorul nostru în primele ediții ale acestei rubrici.

Despre mama sa, Margareta, contemporanii spuneau că era, prin virtuțile sale extraordinare, regina mamei creștine. „Având intuiția marilor realități (ca prezența lui Dumnezeu, iubirea față de aproapele, prețul sufletului și al bunătații virtuozității) deși fără carte, avea simțul înăscut al educației. Instruirea religioasă pe care mama o dă copilului ei prin cuvintele, prin exemplul și cu trăirea ei, face ca practica religiei să devină o a doua natură ce inspiră o oroare instinctivă față de păcat, așa cum în mod spontan se iubește binele.

A fi bun devine o obișnuință, iar virtutea nu cere mare efort.

De ce atâția părinți bine intenționați scot din copiii lor niște caricaturi de oameni „mici la suflet, mari la patimi”? Pentru că nici prin minte nu le trece ca sunt chemați să se numească și să fie ai lui Dumnezeu și frați ai Îngerilor. Anumitor părinți le e teamă să secondeze exigențele Religiei și să canalizeze pornirile uitând că virtutea nu este o încătușare, ci este singura noastră adevărată libertate. Această misiune unică, mama Margareta a pus-o în aplicare cu o rară pricepere. Ea a știut, cu simplitate și iubire să trezească în copiii ei o filială încredere în Tatăl Ceresc: „Vedeți voi cum se joacă soarele ce răsare pe vârfurile înzăpezite ale Alpilor?”

Toate aceste minunate lucruri le-a făcut Tatăl ceresc, pentru noi oamenii, copiii Săi.”

În noaptea senine, privind cum se aprind stelele în înălțimi, le spunea:

„Toate aceste stele minunate le-a făcut Dumnezeu.”

„Ce frumoase sunt, mamă!”

„Da, dragii mei, dar dacă bolta cerului e așa frumoasă, ce va fi Raiul însuși?”

Pentru ea Dumnezeu, nu era un absent, un ne-

cunoscut, ci capul de-a pururi prezent al mării familiei omenești.

„Copilașii mei, Dumnezeu vă vede”, le repeta adesea. Dumnezeu vă vede, eu pot lipsi uneori, dar EL e întotdeauna de față. De EL nu putem ascunde nimic!”

Dacă grindina nimicea via familiei, le spunea: „Domnul ne-a dat strugurii din via noastră, Domnul i-a luat. El e Stăpânul. Pentru noi e o încercare. Pentru cei răi e o pedeapsă.”

Când tunetele în furtună cutremurau bolta le zicea: „Cât e de puternic Dumnezeu! Cine i-ar putea sta împotriva? De aceea să nu păcătuim niciodată, căci a păcătui înseamnă a te ridica împotriva lui Dumnezeu!”

În nopțile geroase, adunați în jurul focului...: „Copiii mei, cum trebuie să-L iubim pe Dumnezeu care ne dă totdeauna cele de lipsă. E adevăratul nostru Părinte. E Tatăl nostru care este în Ceruri!”...Ea știa pe de rost Catehismul, precum și o mulțime de citate din Scriptură și din „Viețile Sfinților” și le folosea cu măiestrie. Seara, în jurul focului, trei perechi de ochi o privesc în timp ce toarce cu îndemânare, depănând și povestea Micului Isus care, Dumnezeu fiind, s-a născut prunc supus și nevoit să apeleze la îngrijirea Sfintei Fecioare. Ce minunată pildă de smerenie și ascultare! Și ce comoară de învățăminte se pricepea ea să desprindă din viața Pruncului Divin, devenit din iubire pentru noi, sărman ca și noi, suferind de foame și frig, în lipsuri și în prigoane.”

Margareta cunoștea și valoarea educativă a muncii. Copiii sunt atât de încântați când își dau seama că și ei pot face ceva, că sunt utili mamei pe care o iubesc. Această nevoie a copiilor de a merita aprecierea și iubirea maternă (dovedindu-se și ei buni la ceva) vor face să înflorească, treptat, vrednicia socială a omului matur. Mama Margareta îi dădea micului Giovanni, încă de la 4 anișori mici lucrșoare casnice de făcut. Și numai pe urmă îi îngăduia să se joace cu frații și cu ceilalți copii.

Lucrul odată terminat, mititelul îi spunea:

„Mamă, gata!”

„Bine, Giovanni”, îi răspundea ea, zâmbindu-i. Cine ar putea descrie, oare, vraja înviorătoare pe care o are asupra copilului zâmbetul mamei.

Prima lege a educației, continuă a ne spune Pr. Liviu Pandrea, **este perfecta stăpânire de sine, ce nu se împacă cu satisfacerea tuturor mofturilor.**

Dorința Mamei Margareta era ordin ce nu știa de mofturi. Ei știau prea bine că mama lor iubită și veșnic zâmbitoare nu le trecea cu vedere nici un ca-

(continuare în pag. 7)

(urmare din pag. 6)

priciu și, când a hotărât ceva, apoi hotărârea rămâne definitivă dreaptă în gând și în faptă, vorba îi era vorbă. Dacă închidea ușor ochii în fața ștregăriilor lor zgomotoase, ce indispuș atât de mult pe unii „părinți moderni”, nu le trecea cu vederea nici o greșeală care ar fi arătat chiar și numai un început de pornire timpurie spre rău...

De o inteligență nativă rară, perfect stăpână pe sine și cu un simț al măsurii rar, știa să rămână departe de severitatea inhibitoare și nervoasă, cât și de falsa bunătațe. Nici alintări și dezmiertări prostesti, dar reacții și țipete isterice. Seninătatea, perfecta stăpânire de sine și o blândețe vigilentă erau adevăratele ei arme.

Mama Margareta vedea performanțele deosebite ale lui Giovannino al său, dar se ferea să-l laude, să nu-l facă vanitos. Când considera că e nevoie de un cuvânt de încurajare sau de laudă, nu-i spunea: „Copil ca tine nu mai este, că ai făcut asta și asta”, ci doar: „Sunt mulțumită acum de tine și sper că și Dumnezeu este”, sau: „Mi-ai făcut o bucurie. De tine atâră ca și de aici înainte să devii tot mai drag mamei!”

Ce important e momentul Primei Sfinte Împărtașanii. Mama Margareta s-a ocupat ea însăși de pregătirea lui Giovanni. În ziua sfântă i-a spus: „Scumpul meu fiu, e mare această zi pentru tine. Sunt convinsă că Dumnezeu ți-a luat în stăpânire sufletul. Făgăduiește-I acum că vei face totul pentru a te păstra bun până la sfârșitul vieții. De aici înainte să te împărtașești cât mai des, dar fugi ca de foc de sacrilegii. La Spovadă spune întotdeauna tot, fii ascultător, du-te bucuros la Catehism, dar fugi ca de ciumă de cei care vorbesc lucruri urâte.”

Când a trebuit să se despartă de fiul ei, care pleca la școala mult dorită, pentru a putea să-și îplinească visul de a deveni preot, mama i-a făcut o singură recomandare, atât de simplă, de ocrotitoare: „Fiul meu, mai presus de toate, fii evlavios față de Preacurata!”

Peste ani ea, mama Margareta îi va spune: „De acum ești preot, fiul meu, și celebrezi și ești mai apropiat de Mântuitorul. Adu-ți aminte însă că a începe să celebrezi Sfânta Liturghie înseamnă și a începe să suferi. Nu-ți vei da seama imediat, dar încetul cu încetul vei vedea că Mama ta ți-a spus adevărul ...Știu că te vei ruga zilnic pentru mine, de voi fi vie, de voi fi murit, și-mi ajunge. Dar de aici înainte tu să nu te mai gândești decât la mântuirea sufletelor, iar grija mea să nu mi-o mai duci!”

Pentru concluzii, las locul meditației personale și rugăciunii de mulțumire pentru că am fost hăruiți fiecare cu o mamă care, în inima noastră, își are lăcașul de sfințenie.

Îmi iau rămas bun aici ,cu promisiunea să continuăm în numărul viitor cu ceea ce tocmai am început cu acest ultim citat despre modelul care este **preotul** Don Bosco.

Preotul

Când te văd în strana veche,
Preot blând din lege nouă,
Întinzându-ți spre noroade
Sfinte, brațele-amândouă,
Lacrimi dulci de mângâiere
Curg din ochii mei șiroaie
Și-naintea ta genunchii
Cu credință mi se-ndoaie;
Căci pe fruntea ta senină
Nimb de raze se încheagă
Iar Cristos apare-n tine.

Ce sunt miile de stele?
Ce-i nețarmurita mare?
Ce e fi rea toată-alături
De sublima ta chemare?
Veșnicia n-o încape
Iadul nu ți-o poate frânge,
Căci e moștenirea Crucii,
Zămislită-n chin și sânge.

Umbra mâinii miruite
Și puternicul cuvânt
Lumilor te dă lumină,
Sare, tristului pământ.
Și cu foc în sufl et aprig,
Îți menește cu tărie
Domnul pururi moștenirea
Și paharul tău să fi e.

Pentru om ales cu milă,
Tu îi ești mijlocitorul
Și prin tine se închină
Împărații și poporul.
Umilitul lor omagiu
Îl aduci spre împăcare
Celui dătător de viață
Și de binecuvântare. (...)

Pr. Ion GÂRLEANU

Criza economică văzută de un om al Bisericii

În Europa a început ieșirea din recesiunea economică dar nivelul de incertitudine rămâne ridicat: susțin oficiali ai Comisiei Europene prezentând previziunile pe termen mediu pentru țările membre. Produsul Intern Brut la nivelul întregii Uniuni se va stabiliza la finele anului în curs la cota -4%, iar inflația la +4%. Comisarul european pentru Afacerile Economice și Monetare, Almunia, a afirmat că „situația s-a ameliorat, dar o economie slabă va continua să aibă de suferit în privința șomajului și a finanțelor publice”. Cu o prognoză în scădere de 8-8,5% și o rată a șomajului în iulie de 6,3%, economia României va cunoaște, potrivit experților FMI, o ușoară creștere în 2010, dar analiștii sunt siguri de un lucru: există prea multă incertitudine.

Tehnic vorbind, actuala criză economică, totul a început cu un an în urmă, pe 12-14 septembrie, când colosul financiar american Lehman Brothers intra în faliment, declanșând o serie de prăbușiri în lanț și închiderea a nu mai puțin de 107 bănci americane. Dar la o reflecție mai profundă, adevărata criză a început din altă parte. „Criza se trage din folosire greșită a libertății, drept care este nevoie de un antidot etic pentru homo oeconomicus care este tentat să caute numai avantaje”, spune cardinalul Dionigi Tettamanzi, arhiepiscop de Milano, într-un articol de luni din cotidianul italian La Stampa. „De la rădăcină a venit criza, numai de la rădăcină poate veni soluția justă”, afirmă prelatul catolic, impulsivat să scrie articolul doar de „responsabilitatea și pasiunea de a fi în serviciul Evangheliei și al omului”.

La un an de la începutul actualei crize economice, card. Tettamanzi privește pentru o clipă mai înapoi, la criza din 1929. Ambele au în comun același traseu, marcat de trei etape: se trag dintr-o serie de crahuri, care la rândul lor se verifică după o perioadă de mare euforie pe piețele financiare, apoi, răspândirea efectelor la economiile din întreaga lume, în fine, consecința unui număr atât de mare de șomeri încât este amenințată subsistența însăși a largi pături de populație. Și cu acea ocazie, a fost energetică intervenția Bisericii, care prin papa Pius al XI-lea s-a exprimat în trei enciclice: *Quadragesimo anno* (1931), *Nova impendet* (1931) și *Charitate Christi compulsi* (1932). În aceasta din urmă, Pius al XI-lea afirma: „Nici un responsabil din economia publică, nici o forță organizatoare nu va putea să ghideze condițiile sociale spre o soluționare pașnică dacă mai întâi în însăși domeniul economiei nu va învinge legea morală bazată pe Dumnezeu și pe conștiință”.

În raport cu criza actuală, recenta enciclică a papei Benedict al XVI-lea „Caritas in veritate”, propune din nou cu încredere și curaj revenirea la etică, factor absolut necesar, promițător și fecund pentru o economie și finanțe capabile să fie în serviciul omului și „dezvoltarea umană integrală”. E nevoie de o etică ce nu se teme de valorile umane, adesea uitată sau respinse ideologic ca amenințare

și negare a eficienței economice, valori precum dăruirea, încrederea reciprocă, gratuitatea, solidaritate sau fraternitatea. Un citat elocvent, ca atâtea altele, din „Caritas in veritate”: „criza, scrie Sfântul Părinte, ne obligă să plănuiim din nou drumul nostru, să ne stabilim noi reguli și să găsim noi forme de angajare, să punctăm spre experiențele pozitive și să renunțăm la cele negative. Criza devine astfel ocazie de discernământ și de o nouă capacitate de a proiecta” (nr. 21). (...)

„Sunt convins, afirmă card. Tettamanzi, criza se trage în cele din urmă din folosirea greșită a libertății: atunci când libertatea câtorva, apoi a multora, ajunge să inventeze – complice fiind absența de reguli și control – numai instrumente de îmbogățire și mecanisme economice tot mai alterate, atunci începe criza! E vorba de responsabilitate în comportamentul individual dar și de absența sau insuficiența unor reguli, legi și controale instituționale eficiente. Numai etica îl pune pe om în condiția de a alege în direcția binelui, a binelui propriu și al tuturor considerați împreună”.

Ieșirea din criză, așadar, nu poate fi așteptată numai de pe versantul tehnic, afirmă arhiepiscopul de Milano, dar trebuie să fie deschisă la întrebarea fundamentală cu privire la folosirea justă și corectă a libertății, deci a dimensiunii etice. În acest sens, a continuat prelatul catolic, antidotul la homo oeconomicus, la homo consumans – la omul care caută doar avantaje tot mai mari în detrimentul tuturor celorlalți și adesea chiar în detrimentul său – este omul capabil de iubire, de a fi solidar și de a servi, este omul care știe să pună profitul și interesul la locul potrivit, la nivelul slujirii: pentru sine, pentru familie și pentru toți ceilalți.

Problema este mai întâi de toate de ordin cultural: e necesară o „conversie”, o schimbare – observă cardinalul în articolul său. „După cum de multă vreme spun că „Nu există viitor fără solidaritate”, trebuie să investim încredere și curaj în sobrietate. Este o valoare uitată, dacă nu chiar înțeleasă greșit și respinsă. Este confundată, dacă nu cu propria zgârcenie, cu o viață bazată pe economii minuțioase, pe renunțare la consum... Înțeles în acest fel, mai mult decât un mod exemplar de acțiune, acesta ar părea un comportament problematic dacă este aplicat în orice situație. Și, dincolo de toate, limitat la sfera economică a vieții”.

„Dar sobrietatea autentică este cu totul altceva! Este un stil de viață în ansamblu său: sobrietate în cuvinte, în modul de a se prezenta, în exercițiul puterii, în trăirea de fiecare zi. Sobrietatea nu are de a face doar cu bunurile materiale, dar se referă la o viață ordonată, echilibrată, departe de orice formă de exces, după o măsură justă. O sobrietate înțeleasă astfel reprezintă calea regală pentru solidaritate. Ea nu este un scop în sine, dar trebuie căutată pentru că deschide noi spații: în minte, în inimă, în viață și în casa noastră”.

Pr. George CHIȘ

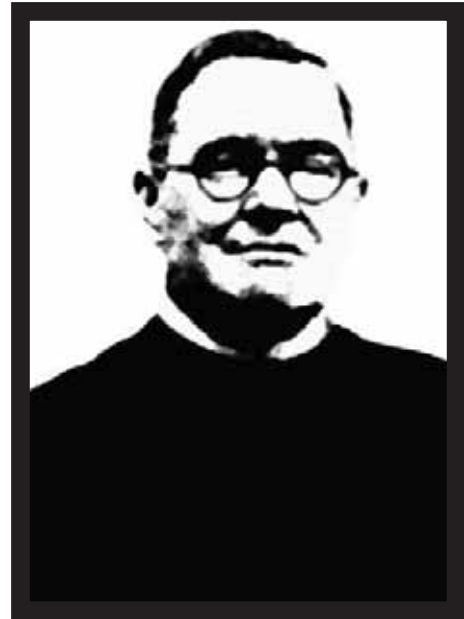
Pr. dr. Valentin Coposu

(1885-1909)

Despre preotul Valentin Coposu, pe care bunul Dumnezeu ni l-a trimis nu se poate vorbi decât într-o ținută foarte înaltă, cu admirație, emoție și cu un profund respect. Valentin Coposu întruchipează simbolul luptei de biruință și stâncă neclintită a românismului din Ardealul cotropit.

Note biografice. Valentin Coposu este fiul preotului Greco-Catolic, Grigore Coposu (1885-1909) din satul Cioara, județul Sălaj și al preotesei Ludovica din satul Benesat, Maramuraș. Valentin, unicul fiu în familie, s-a născut la data de 1 noiembrie 1886 în localitatea Cioara, județul Sălaj, fiind botezat de către preotul Grigoriu Sima împreună cu soția Iuliana pe data de 17 noiembrie 1886. Copilăria și-a petrecut-o în satul său natal, unde face și doi ani din școala primară. La insistențele lui Ioan Ciocean și a preotului Ioan Pop, urmează școala în satul vecin, la Domnin, situat la 6-7 km. de satul natal unde îl are ca dascăl pe Ipatie Teodoreanu care venise în Domnin tocmai din Deva, fiind foarte apreciat în Sălaj. Elevul Valentin a locuit în gazdă la dascălul său care-i crează condiții pentru învățatură. Devotamentul său pentru școală îl face pe dascălul Ipatie să intervină pe lângă conducerea „Astra” de la Sibiu căreia îi solicită două burse școlare una pentru Valentin Coposu și una pentru Ioan Pop, fiul preotului din Domnin, pentru a-și putea continua studiile gimnaziale și liceale din Baia Mare. Se decide să urmeze facultatea de teologie, o începe la Budapesta, dar datorită atitudinii sale de românească intransigență nu a putut să o termine la Budapesta și se transferă la Academia Teologică din Gherla. Este hirotonit preot în anul 1909, an în care este numit ca preot cooperant în frumoasa comună românească Bobota, județul Sălaj, unde a slujit alături de protopopul Gavril Vaida (1827-1918), memorandist și bunicul dinspre mamă a preotesei Aurelia Coposu. A slujit în localitatea Bobota până în anul 1940, an în care s-a cedat Ardealul și pentru a-și salva viața a fost nevoit să se refugieze împreună cu familia peste granițe stabilindu-se la Coșlariu în județul Alba unde numai după un an de zile a plecat la Domnul pe data de 28 iulie 1941. S-a căsătorit în anul 1909 cu Aurelia Ancean, fiica protopopului Iulian Ancean și a preotesei Cornelia, și nepoată directă dinspre mamă a protopopului din Bobota Gavril Vaida de Glod-memorandist și un înfăclărat patriot. Dumnezeu le-a binecuvântat căsătoria cu harul Său ceresc dăruindu-le șase copii: Cornelia Veturia, Corneliu Valeriu, Mircea Viorel, Doina Viorica, Flavia Lucia și Steluța Lucia

Activitatea Parohială. Cu o înaltă cultură și cu o profundă pregătire teologică, pr. Valentin Coposu a urcat treptele ierarhice ale Bisericii. Este hirotonit în anul 1909, apoi în perioada 1929-1931 este numit

protopop al Districtului Șamșud urmând ca în același an să fie numit protopot al Districtului Supur, unde va sluji până când, forțat de împrejurări se mută cu familia la Coșlariu în 1940. De pe poziția acestor funcții a coordonat, a vizitat și a îndrumat zeci de parohii cărora le-a acordat ajutoare spirituale și materiale.

În calitate de preot, propovăduitor al Evangheliei lui Cristos, Valentin Coposu a manifestat o cucernică slujire, pe Atotputernicul Dumnezeu și pe credincioșii ce îi avea spre păstorire. În cei 33 de ani de preoție dintre care 32 în biserica din Bobota a avut o bogată activitate preoțească. A celebrat peste 8500 de liturghii, a introdus în Bobota cultul Sf. Tereza, cultul preasfintei inimi a lui Isus, cultul Sf. Iosif, cultul Sf. Anton, Calea Crucii, Rugăciunea Rozarului, perelinaje la mănăstiri, Reuniunea Mariană. În cadrul Reuniunii Mariene pr. Valentin îndeplinea funcția de dirigent iar ca președinte a fost preuteasa Aurelia Coposu. În calitate de administrator al parohiei Bobota, pr. Valentin a avut următoarele realizări: în anul 1923 dotează turnul bisericii cu trei clopote noi deoarece clopotele vechi au fost ridicate și duse de către unguri, topite și transformate în gloanțe pentru primul Război Mondial. A făcut reparații capitale la biserică și casa parohială, a construit iconostasul, a realizat două amvonuri unul pentru preot și unul pentru cor și tineret. A dotat biserica cu strane iar pe data de 1 septembrie 1929 biserica a fost sfințită.

Activitatea didactică. Având o proeminentă pregătire intelectuală, pr. Valentin timp de 20 de ani (1920-1940) a îndeplinit funcția de director al școlilor confesionale din satele Bobota, Derșida și Zalnoc. A realizat construirea a trei localuri de școli și a trei locuințe pentru dascăli în satele Bobota, Derșida și Zal-

(continuare în pag. 19)

„Nașterea ta Preacurată, Maica Soarelui ...”

Cu aceste cuvinte începe o minunată priceasă închinată Maicii Domnului și tot ele desemnează esența mării sărbători din fiecare an de la 8 septembrie “Nașterea Maicii Domnului”.

Pentru Biserica noastră din Băile 1 Mai semnificația acestei sărbători se distinge între sărbătorile anului liturgic prin faptul că este hramul acestei Biserici.

În fiecare an am sărbătorit cum se cuvine și după modestele noastre posibilități această zi. Credem mai întâi de toate că orice sărbătoare creștinească este o sărbătoare a sufletului, a inimii și a conștiinței de creștin.

Așa a fost și anul acesta. Pregătirile pentru sărbătoare au început din seara de duminică 6 septembrie cu o Binecuvântare Euharistică urmată de Paraclisul Maicii Domnului.

Sâmbătă dimineața, în ajunul sărbătorii s-a celebrat o Sfântă Liturghie iar seara am invocat ajutorul Maicii Domnului prin rugăciunea Rozarului și a Paraclisului.

Momentul culminant al sărbătorii a fost Sfânta Liturghie celebrată în ziua sărbătorii de păr. Paroh Pâncotan Vasile și păr. profesor Dușe Călin. Această Liturghie s-a transmis direct pe “Postul de Radio Maria”.

În cuvântul de învățătură rostit de păr. paroh s-a scos în evidență minunata misiune a Maicii Domnului de a fi prin rugăciunile ei însoțitoarea și susținătoarea apostolilor la vestirea Evangheliei de-a lungul și de-a latul Pământului și totodată în cealaltă dimensiune, cea a spiritului uman, în conștiințele și sufletele oamenilor.

Se știe că la hramul Bisericii noastre mai există o adăugire și anume aceea de “Maica Domnului-Steaua Evanghelizării”. Așa cum Maica Domnului l-a însoțit pe sfântul apostol și evanghelist Ioan în misiunea ce o primise și astfel și pe ceilalți apostoli; așa cum în dimineața Rusaliilor, după primirea Spiritului Sfânt, apostolii au ieșit plini de curaj la propovăduirea Evangheliei iar Preacurata Fecioară i-a susținut cu rugăciunile ei, tot la fel și de atunci încolo și azi și-n viitor, credem că vestirea Evangheliei nu se poate face temeinic fără participarea prin rugăciune a Sfintei Fecioare. De aceea hramul Bisericii noastre poartă această adăugire, exprimându-se astfel rolul activ, constant și permanent al Sfintei Fecioare în Biserica Domnului Isus Cristos.

La terminarea Liturghiei parohienii Bisericii noastre au fost bucuroși să-și înconjure invitații veniți din Oradea și din alte localități cu considerație și dragoste. Seara la Paraclis l-am avut ca oaspete drag inimilor noastre pe PSS Virgil, episcopul nostru care a răspuns, ca-ntotdeauna cu plăcere invitației noastre la asemenea evenimente. Cu această ocazie a sfințit o “Răstignire” a Domnului Isus Cristos, situată la intrarea în localitatea Băile 1 Mai, având înscris pe ea și atestarea documentară a 760 de ani a acestei localități,

locul ales fiind chiar locul inițial al vetrei satului Haieu.

Din acest moment localnicii și trecătorii prin stațiunea noastră, veniți la odihnă sau tratament, vor avea în cale acest semn al creștinismului, așa cum îi stă bine oricărei comunități, urmând astfel o minunată tradiție conform căreia, intrând într-o localitate se cuvine să Îl salutăm pe Domnul nostru Isus Cristos, Căruia I se închină cei ce trăiesc pe aceste meleaguri.

Mulțumim Postului *Radio Maria* pentru colaborare; mulțumim domnului Pop Gheorghe care a “rupt” o mică parte din curtea sa pentru amplasarea acestei “Răstigniri”; mulțumim parohienilor noștri care au contribuit bucuroși la o parte din cheltuielile ce s-au făcut; mulțumim trecătorilor anonimi, care auzind inițiativa aceasta au contribuit și ei din puținul lor; mulțumim PSS Virgil pentru prezența și disponibilitatea Sa.

Lăudat să fie Domnul nostru Isus Cristos și Preacurata Sa Mamă, Sfânta Fecioară Maria!

Pr. Vasile PÂNCOTAN

Ioan F. POP

PERIPATETIZĂRI

Încep să devin tot mai *bogat* în ceea ce nu-mi trebuie.

Inexprimabilul exprimat în limitele ne-limitate ale unei limbi – iată o posibilă definiție a poeziei.

Frumusețea este, uneori, calea cea mai falsă spre frumos.

Dacă fericirea este scopul vieții (cum se susține încă de la antici), ar trebui să mai umblăm puțin la noțiunea de scop.

Din fericire, sîntem tot mai puternici prin dorințe, nu prin concretizările lor.

Singura uitare care merită ceva prețuire e aceea de a *uita* că existăm.

Revoltate, ideile cer cuvintelor dreptul de autor.

Cei care se roagă trebuie mai mult să dea, nu să ceară.

Ura poate mobiliza mai mult decît iubirea. În schimb, iubirea poate mobiliza și ura.

A scrie poezie înseamnă a cînta la *vioara* diafană a cuvintelor.

Liniștea se obține, de obicei, cu o mare risipă de vorbe.

Cuvintele trăiesc numai în vieți de apoi.

Patria și moartea te găsesc oriunde ai fi.

Pentru a putea muri ai neaparat nevoie de cel puțin o... viață.

Viața ne scoate puțin din eternitate. Moartea ne introduce la loc.

Detest în așa de mare măsură înmormîntările încît mi-am propus să nu particip nici chiar la a mea.

Fericirea nu e decît „idealul imaginației” impus realității.

Libertatea s-a născut o dată cu primul refuz... refuzat.

Filosofia a greșit făcînd din adevăr o problemă. Căci nu există adevăr, ci doar *minciuni* seducătoare despre adevăr.

Uneori cîștigurile aduc cele mai neașteptate pierderi.

Un poem trebuie scris doar pînă se scrie singur.

Unele prietenii nu fac decît să degradeze prietenia.

Plictisit de moarte, timpul a început să-și despartă eternitatea în silabe.

Proza nu e decît o poezie orfană de mamă.

(va urma)

Fondacio, o provocare pentru tineri

În perioada 12-16 august a.c. a avut loc a doua ediție a Forumului de vară *Fondacio*. Anul acesta Forumul s-a ținut la Stîna de Vale, unde au participat 40 de tineri cu vârste cuprinse între 16-30 de ani, din Eparhia de Oradea și Eparhia de Lugoj.

Programul acestui Forum a fost unul variat: momente spirituale cuprinzînd Sfînta Liturghie și Adorația dinaintea Sărbătorii Adormirii Maicii Domnului, conferințe pe tema forumului „Ce mă preocupă pe mine ca tânăr, azi?”, momente recreative: jocuri, karaoke, atelier de dans și atelier de expresivitate corporală. În ziua de 13 august, împreună cu cei de la Salvamont am fost pe munte, unde am putut face diferite „sporturi extreme”, precum tiroliana, rapel și podul indian. A fost o zi plină de entuziasm și adrenalină. Conferințele au fost ținute de Pr. Răzvan Oprișa, doamna Adela Oprișa și doamna Ana Pop. Fiecare zi a avut farmecul ei! Importantă a fost bucuria, entuziasmul și voia bună care s-au instalat încă de pe drum.

Forumul de anul acesta a fost un adevărat succes! Așteptăm cu nerăbdare următorul forum!

Ana-Maria BORHAN

Instalarea pr. Alexandru Fiț la Bocșa

Duminică, 20 septembrie 2009, credincioșii greco-catolici din Parohia Bocșa au trăit un moment deosebit. Prin grija PSS Virgil Bercea, după aproape doi ani de activitate pastorală în Bocșa, părintele Vasile Aciu a fost transferat la Zalău, activitatea sfinției sale fiind continuată de pr. Alexandru Fiț.

Noul paroh, instalat de părintele protopop Valer Părău, a fost așteptat cu iubire creștinească de comunitatea din Bocșa, dar mulțumirile pentru osteneala părintelui Vasile Aciu au fost deosebite.

În viitorul apropiat, noul paroh va locui la Bocșa, urmînd șirul destoinicilor preoți greco-catolici care au păstorit aici, în frunte cu cunoscutul fiu al Sălajului, vicarul Alimpiu Barbolovici.

Pr. Valer PĂRĂU

Sr. Ligia MAN - CIN

Cu Maria, la picioarele Crucii ...

După ce împăratul Constantin a acordat libertate Bisericii prin Edictul de la Milano în anul 313, mama sa, Sfânta Elena, a poruncit să se facă săpături pe muntele Golgota pentru a căuta Crucea pe care fusese răstignit Isus. Aflarea acesteia a fost serbată cu mare solemnitate la Ierusalim, unde episcopul orașului a înălțat lemnul crucii pentru a fi văzut de mulțimea de credincioși, gest de la care provine și numele sărbătorii celebrată în ziua de 14 septembrie: Înălțarea Sfintei Crucii.

Imediat după aceasta, în ziua de 15 septembrie, pentru a celebra suferința Aceleia care a fost fidelă lui Dumnezeu până la picioarele crucii, Biserica Catolică a fixat o altă sărbătoare pe care a numit-o Sfânta Fecioară Maria Îndurerată. Ea își găsește fundamentul în scena proprie Evangheliei lui Ioan care o prezintă pe Maria la picioarele crucii. Textul o descrie astfel:

Lângă crucea lui Isus, stăteau mama Lui și sora mamei Lui, Maria a lui Cleopa și Maria Magdalena. Așadar, văzând Isus că stătea acolo mama lui și discipolul pe care îl iubea, i-a spus mamei: «Femeie, iată-l pe fiul tău!» Apoi, i-a spus discipolului: «Iată-o, pe mama ta!» Și, din ceasul acela, discipolul a luat-o acasă la el (In 19,25-27).

Evanghelistul a notat cu fidelitate și ultimele momente petrecute de Isus pe cruce. La picioarele ei se afla Maria, Mama Sa. Acel Fie de la Buna Vestire a adus-o prin credință, de la Betleem la Golgota. Atunci a crezut că Pruncul care se năștea în iesle, între animale este Fiul lui Dumnezeu. Acum, Ea crede că Cel care moare pe Cruce, răstignit între doi tâlhari, este Fiul lui Dumnezeu și Mântuitorul lumii. Prin credință Maria este desăvârșit unită cu Cristos în nimicirea de sine.

Figura Mariei la picioarele crucii este aceea de Îndurerată, de Mamă a durerilor. Ea este aproape de Fiul Răstignit, agonizant, care prin testament o constituie "Mama" tuturor ucenicilor săi reprezentați prin Ioan, ucenicul iubit, prezent la tragedia Calvarului. Din înălțimea crucii, Isus o "vede" pe Mama Sa și îl "vede" pe Ucenicul Său! El revelează Mariei maternitatea ei spirituală față de toți oamenii: „Iată-l, pe fiul tău!”. În același timp, îi cere ucenicului o atitudine filială față de Maria "Iată-o pe mama ta!"

Episodul care o prezintă pe Maria la picioarele crucii este unul dintre cele mai semnificative care se referă la inserarea ei în misterul lui Cristos și al Bisericii, adică în opera de răscumpărare a sufletelor. „Femeia” de pe muntele Calvar, prin misiunea de colaboratoare cu Răscumpărătorul răstignit, este constituită Mama Noului Popor al lui Dumnezeu. În durerile crucii, Mama Fiului lui Dumnezeu devine și Mama spirituală a celor care cred în El, Mama Corpului Mistic al Fiului său, Mama Bisericii.

Misterul participării Sfintei Fecioare la patima și moartea Fiului Său este probabil evenimentul evanghelic care a găsit cea mai intensă și vastă rezonanță, mai ales în pietatea populară, dar și în Liturgia Bisericii creștine, fie de rit latin, fie de rit bizantin.

Prezența Mariei la picioarele crucii, așa cum apare în Evanghelia lui Ioan, a fost transpusă în poezie și cânt, pentru început de Sfântul Efrem Sirul. În opera sa, El acordă un loc deosebit Mamei lui Isus, față de care manifestă o devoțiune specială, fiind atras în mod irezistibil de persoana și virtuțile ei. Afirmând că Ea este ființa cea mai sublimă după Isus, Sfântul Efrem cântă credința Mariei în dumnezeirea Fiului Său, de la leagăn până la Calvar, la Crucea, moartea și învierea lui. Este primul autor care crede că Isus, așa cum a făcut-o pe mama sa părtășă suferințelor sale, mai mult decât pe oricare altă creatură, tot astfel a făcut-o pe Ea, înaintea tuturor, părtășă bucuriei învierii.

Această temă a fost dezvoltată ulterior de către Părinții și innografi Bisericii, în mod special de Roman Melodul considerat cel mai mare poet din Biserica greacă. La lumina lui Cristos, el venerază misterul

(continuare în pag. 13)

(urmare din pag. 12)

maternității divine a Mariei, dar cu o deosebită măiestrie, se oprește și asupra trăsăturilor umane ale Mariei ca Mamă a lui Dumnezeu. Sentimentele Mariei aflate la picioarele crucii, Roman le transpune într-un imn celebru folosit de Biserica bizantină în celebrările din Săptămâna Mare, imn ce se dezvoltă sub forma unui dialog dintre Mamă și Fiul, în momentul cel mai dramatic al istoriei mântuirii.

Maria este prezentată ca fiind Mielușeaua curată și nevinovată care trebuie să asiste la sacrificiul Celui Născut din Ea. Îl urmează pe Mielul lui Dumnezeu, copleșit de greutatea păcatelor oamenilor dar nu poate înțelege drama unui astfel de moment tocmai la doar câteva zile de la intrarea triumfală a lui Isus în Ierusalim:

„Mielușeaua Maria, văzându-și Fiul dus la junghiere, îl urma zdrobită de suferință, împreună cu alte femei și striga: O, Fiule, unde mergi? ... Spre o moarte nedreaptă te îndrepti și nici unul nu împarte cu tine suferința ta!

În imnul lui Roman Melodul, Fiul iubit se îndreaptă însă spre Mama sa și îi explică motivul acestor suferințe ca fiind necesare pentru răscumpărarea omenirii din sclavia păcatului. O invită să accepte cu resemnare jertfa sa care este un mare mister de mântuire:

De ce plângi Mamă? Nu trebuie eu să pățesc? Nu trebuie să merg înaintea morții? Cum aş putea altfel să-l mântuiesc pe Adam? (...) liniștește-te” o, Mamă! Primește și tu suferința. Ție nu și se potrivește lacrimile, din momentul în care ai fost numită „plină de har”.

Orientul creștin nu a instituit o sărbătoare specială închinată Mariei Îndurerate, dar Liturgia bizantină cântă suferința Mariei la picioarele crucii ca martoră la agonia Fiului său, pe tot parcursul anului liturgic. Este deosebit de semnificativ troparul care se cântă la ora a XI-a. Fiul Mariei, Preot și Victimă înfăptuiește pe altarul crucii mântuirea lumii, prin care durerea acesteia se schimbă în bucurie „luând răscumpărare”. Maria, ca Mamă și Împreună-Răscumpărătoare, își unește suferința maternă cu aceea a răstignirii Fiului, prin „inima ce arde”:

Pe Mielușelul și Păstorul și Mântuitorul lumii pe cruce văzându-l, Ceea ce l-a născut a zis lăcrimând: Lumea se bucură luând răscumpărare, iar inima mea arde văzând răstignirea ta, care pentru toți o suferi, Fiule și Dumnezeule al meu.

În Liturgia bizantină colaborarea Mariei la opera de răscumpărare a sufletelor săvârșită de Fiul Său este pusă în evidență într-o multitudine de tropare și imnuri, dar ea apare în mod cu totul deosebit în textele cântate în Săptămâna Mare și, mai ales, în Vinerea și Sâmbăta Sfântă. Liturgia conturează figura Mamei zdrobită de suferință, cu inima străpunsă de „sabia durerii”, copleșită de tristețe în fața nerecunoștinței și a cruzimii de

care are parte Fiul său. În același timp, evocarea suferinței materne nu este separată de cereri de mijlocire în favoarea celor credincioși, precum cântă al treilea tropar din prohod: „O, Fecioară, fă vrednici pe robii tăi să vadă învierea Fiului Tău!

În Orientul creștin, suferința Mariei la picioarele crucii este „vizualizată” și într-o multitudine de icoane mariane. Între cele referitoare la momentele legate de patima Fiului său, Sfânta Fecioară apare într-o icoană foarte răspândită cunoscută sub denumirea de „Maica Domnului a Patimii” ce datează de prin secolul al XIV-lea. Maria este reprezentată în bust, cu Pruncul în brațe. Privirea acestuia este îndreptată spre partea superioară a icoanei, unde un înger prezintă instrumentele pătimirii. El poartă în mână crucea și câteva piroane. În partea opusă, un alt înger poartă lancea și trestia cu buretele. Văzându-le, Pruncul pare înspăimântat și cuprinde cu mânuțele mâna stângă a Mamei sale, căutând parcă refugiu la pieptul ei. Maica Domnului are capul ușor înclinat și o privire ce exprimă o resemnare dureroasă.

Reprezentările Patimilor lui Isus sunt ilustrate cu multe detalii în toate edificiile de cult ale Răsăritului creștin. Între acestea, scenele Răstignirii ocupă un loc deosebit. Ele variază însă în funcție de perioada și locul în care au fost realizate, precum și de mentalitatea iconografului și de sursa lui de inspirație. Astfel, de exemplu, Sfântul Ioan Gură de Aur, vorbind despre drumul Calvarului spunea: „Isus își duce crucea asemenea unui trofeu împotriva tiraniei morții. Întocmai ca cei care au învins în bătălii, El purta pe umeri simbolul izbânzii”. Iată de ce în multe reprezentări bizantine, chiar dacă apar elemente ce dau o notă brutală imaginii, precum coroana de spini sau o frânghie în jurul gâtului lui Isus, acesta pășește spre Golgota liber, gânditor, neînfricat, și chiar respectat de dușmanii care abia îndrăznesc să-l atingă. Față de reprezentările din arta occidentală care dorește să pună în evidență tot noianul de suferințe trupești și sufletești de care a fost copleșit Isus pe cruce, în scena Răstignirii, iconograful bizantin nu a căutat să transmită emoția nespusă a pătimirii trupești, ci mai degrabă semnificația teologică a jertfei lui Cristos desăvârșită prin moartea sa pe cruce. Lipsesc contracțiile spasmodice ale feței, ale gurii și înnegurarea ochilor celui agonizant. Chipul lui Isus exprimă suferință și durere, dar în același timp, blândețe și iertare. Plin de seninătate, Împăratul doarme cu brațele deschise larg, ca semn de ofrandă și primire: viața a adormit, așa cum se exprimă Liturgia bizantină la Laudele din Sâmbăta Mare. Nu apar pe trupul lui Isus nici chiar rănile din timpul patimilor care să-i confere aspectul cadaveric. Mai mult decât suferința trupească a lui Cristos, icoana bizantină a răstignirii urmărește să arate biruința sa asupra iadului și a morții. De aceea, suferința lui Cristos pe cruce este deja transfigurată. Cu trupul său curbat spre

(continuare în pag. 14)

(urmare din pag. 13)

dreapta, capul plecat și ochii închiși, cu fața întoarsă spre Maria, Cristos transcende Crucea: pare mai degrabă că o poartă decât că este ținut pe ea.

În partea dreaptă a scenei, la picioarele crucii, apare Maica Domnului. Pradă unei dureri imense, ea stă dreaptă și nu lasă loc revoltei, ci se alătură iubirii Bunului Păstor ce moare pentru oile sale. În unele reprezentări, Maria își apropie de obraz mâinile acoperite de mantie pentru a înăbuși un suspin adânc sau pentru a-și ascunde lacrimile. În altele, Maria își așează mâna stângă pe piept și pare a se înclina ușor spre cruce. Își aduce aminte de cuvintele Fiului ei și este pătrunsă de taina morții.

Scenele ce completează răstignirea lui Isus sunt cele de la coborârea de pe cruce, punerea în mormânt și plângerea Domnului. Inspirată din Sfintele Evanghelii și din textele apocrife, icoanele coborârii lui Isus de pe cruce și a plângerii Domnului, sunt realizate în diferite variante. În unele, trupul lui Isus luat de pe cruce de Iosif din Arimatea, este culcat pe pământ, la picioarele crucii, iar Maria, întinsă asupra lui, își apropie obrazul de cel al fiului, udându-l cu lacrimi fierbinți. În altele, în timp ce Iosif sau Ioan ia în brațe trupul mort al lui Isus, Maria îi ajută cu mâinile ei. Primește în brațe trupul lui Isus după ce mâinile sale au fost desprinse de pe cruce, îi ia capul și îl sprijinește de obrazul sau de pieptul ei. La spatele Mariei sunt alte personaje care îl plâng pe Isus și îl jelesc. Plângerea Domnului este inspirată de protoevanghelia lui Nicodim, în care Maria, amintindu-și de profeția bătrânului Simeon spune: „Cum să nu te jelesc fiul meu? Iată ce mi-a prorocit dreptul Simeon (...) iată sabia care îmi străpunge acum sufletul. Lacrimile, dulcele meu fiu, cine mi le va șterge?” Plângerea Domnului în diferitele ei variante, se regăsește în cunoscutele epitafe ce nu lipsesc din Biserica Răsăritului și care sunt purtate în procesiune în Vinerea Mare. Este așezat pe un catafalc iar preoții și credincioșii cu lumânări aprinse, cântă în jurul lui prohodul Domnului.

Așa cum toate celebrările liturgice sunt orientate deja spre lumina Învierii, tot astfel Maria, Maica Domnului și, odată cu ea, iconografia bizantină ce ilustrează Patima Mântuitorului, nu se oprește la ușa mormântului și la tristețea personajelor, ci la mărirea lui Dumnezeu. Biserica știe că Jertfa lui Cristos pe cruce este răscumpărătoare, iar moartea Lui spre Înviere, așa cum îi va cânta în zorile-învierii: Cristos a înviat din morți cu moartea pe moarte călcând... Răstignirea și moartea lui Isus pe cruce nu a însemnat un eșec, ci triumful său asupra morții!

Pentru colaborarea Mariei la opera de răscumpărare a sufletelor, pe lângă titluri consacrate, precum Maică sau Născătoare de Dumnezeu, Fecioară, Dumnezeuiască Mireasă, pe drept cuvânt, Biserica o invocă cu termeni precum: Apărătoare Doamnă, Maica Vieții, Maica Luminii, Împărăteasă Maică, Stăpână și Doamna lumii.

Nu-Ți cer...

Nu-Ți cer Isuse o casă grandioasă, în care m-aș simți stingheră, și n-aș ști unde să Te gădesc, ci Ți cer să mă primești cât mai des în casa Ta, unde mă voi simți cu atât mai fericită cu cât se află adunați mai mulți frați în numele Tău.

Nu-Ți cer Isuse o comoară, care mi-ar aduce neliniște, neștiind ce să fac cu ea și unde să o țin, în schimb Ți cer să mă ajuti să-mi strâng comori în cer.

Nu-Ți cer Isuse să am zilnic cele mai bune bucate pe masă, ci Ți cer să mă ajuti să mă rog și să postesc cât mai des, ca să pot primi cu umilință hrana pentru suflet.

Nu-Ți cer Isuse, bogății care mi-ar da bătaie de cap și m-ar îndepărta de Tine, ci-Ți cer cât mai multe bogății spirituale.

Nu-Ți cer Isuse o viață tumultoasă, care m-ar obosi, ci doresc să-mi gădesc liniștea în tăcerea Ta.

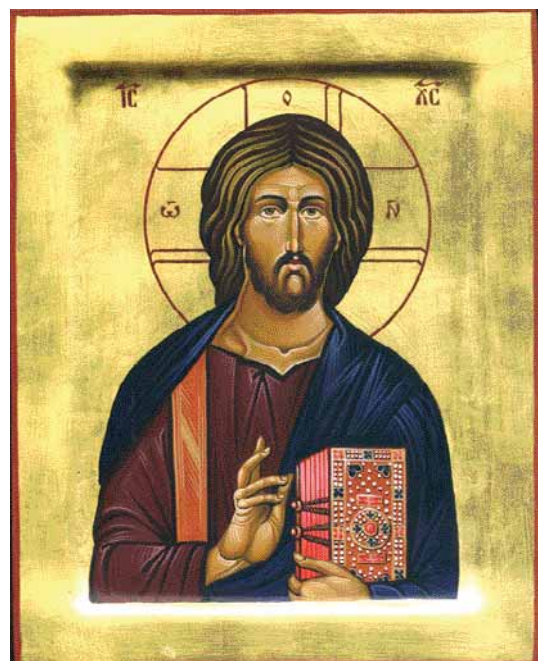
Nu-Ți cer Isuse, o cale presărată doar cu roze, căci nu m-aș asemăna deloc cu Tine, care ai suferit pentru noi.

Nu-Ți cer Isuse să călătoresc prin toate colțurile lumii, ci-Ți cer să umblu zilnic în prezența Ta.

Nu-Ți cer Isuse, să mi se aducă onoruri, ci-Ți cer să mă lași să mă prostern la picioarele Tale, spre a-Ți aduce laudă și mulțumire.

Nu-Ți cer Isuse nimic din ceea ce m-ar face să Te pierd, ci Ți cer tot ce m-ar ajuta să Te câștig.

Silvia PANTIȘ

Părintele Gheorghe Țurcaș s-a retras...

Duminică, 30 august 2009, într-un cadru festiv, Părintele Gheorghe Țurcaș, protopop al Șimleului și Vicar foraneu al Silvaniei și-a luat rămas bun de la enoriașii săi, retrăgându-se de la această dată din funcția de protopop.

După Sfânta Liturghie celebrată împreună cu un sobor de preoți în prezența autorităților locale și naționale (fiind prezent domnul deputat Lucian Bode, primarul orașului domnul Septimiu Țurcaș, viceprimarul și consilieri locali) și a numeroșilor credincioși, părintele Țurcaș, printr-un discurs emoționant, a mulțumit tuturor celor care l-au sprijinit în activitatea pastorală; de asemenea a făcut o „dare de seamă” a celor realizate în Șimleu-Silvaniei în timpul păstorii sale atât ca paroh cât și ca protopop. Au urmat discursurile domnilor Septimiu Țurcaș, Lucian Bode, dr. Liviu Gârbea, prof. Florica Pop, pr. Cristian Sabău, pr. Mircea Ardelean, pr. Nicolae Bodea, iar în final corul „Te Laudamus” a interpretat trei cântece în cinstea celui sărbătorit.

Trebuie să îi mulțumim lui Dumnezeu pentru multe lucruri: pentru viața pe care ne-a dăruit-o, pentru familia pe care o avem, pentru cariera profesională, pentru sănătate, pentru dragostea pe care o manifestă față de noi, pentru șansa pe care ne-a dat-o de a-L cunoaște, dar și pentru persoanele pe care le întâlnim și care ne-au marcat viața într-un fel sau altul. În viață întâlnim persoane trimise de Dumnezeu special să ne schimbe drumul sau să fie sfătuitoarea, reazemul atunci când drumul este greu și anevoios. Aceste persoane providențiale sunt modele care îl au la rândul lor ca model pe modelul suprem Cristos: „Așa să lumineze lumina voastră în fața oamenilor, ca ei să vadă faptele voastre bune, și să mărească pe Tatăl vostru care este în ceruri”. Ei au înțeles că dorința puternică de ai schimba pe ceilalți trebuie plătită cu un mare preț, prețul exemplului personal; există un proverb „dacă nu găsești nicăieri un prieten adevărat, fii tu unul pentru alții”.

O astfel de persoană trimisă de Dumnezeu ca să schimbe viața multora este și părintele Gheorghe Țurcaș. De-a lungul celor peste 30 de ani de preoție, părintele a întâlnit multe persoane, care astăzi spun „Deo gratias” – mulțumesc lui Dumnezeu că astăzi datorită lui am familia întregă, iar copiii îmi încântă sufletul, pentru că la rândul meu pot fi și eu model pentru alții, pentru că datorită lui am devenit o persoană onestă și respectată. Multe persoane și-au găsit țelul în viață după ce s-au sfătuit cu părintele, care era disponibil oricând să dea un sfat celor care îl cereau. Așa s-a întâmplat și cu tinerii care, în anii '90 și după aceea erau îndrumați să se apropie mai mult de Dumnezeu și să îmbrace haina preoției. „Căutați mai întâi împărăția lui Dumnezeu și dreptatea Lui și toate celelalte vi se vor adăuga vouă”

era fraza pe care părintele Țurcaș o repeta noilor preoți veniți și instalați în parohii din protopopiatul Șimleu-Silvaniei. Mulți preoți au crescut la umbra părintelui, având în el modelul preotului, care își duce misiunea până la capăt indiferent de vicisitudinile vremii în care trăiește. E foarte simplu să deosebești un preot înăscut de un preot „de ocazie”. Preoții pe care i-a condus cu înțelepciune și tact, în timpul celor 20 de ani în care a fost protopop și mai târziu Vicar al Silvaniei, au simțit mereu căldura și blândețea unui adevărat părinte. Chiar și criticile adresate uneori, erau pornite din iubire și din dorința sinceră de a devenii mai buni și mai zeloși slujitori ai lui Cristos.

Astăzi, când părintele Gheorghe Țurcaș se retrage din funcția de protopop, preoții din Vicariatul Silvaniei, se cuvine să spună și ei „Deo gratias” – să mulțumească lui Dumnezeu pentru că au avut șansa să-l întâlnească, să-l aibă ca mentor, coordonator, îndrumător și bun părinte.

Părinte, vă mulțumim pentru că ne-ați netezit drumul și astăzi avem parohii pe care trebuie doar să le întreținem și să le dezvoltăm. Vă mulțumim pentru toate Liturghiile celebrate în aer liber, în locuri improvizate, sub amenințare, în ploaie și în frig. Vă mulțumim pentru toate manifestările spirituale sau culturale la care ați participat și unde ați ridicat blazonul Bisericii noastre făcând-o mai cunoscută și mai iubită. Vă mulțumim pentru timpul petrecut cu autoritățile statului pentru a obține drepturile Bisericii. Pentru toate cele pe care le-ați făcut și pentru cele pe care cu siguranță le veți face pentru Sfânta noastră Biserică, Vă mulțumim.

„Lupta cea bună am luptat..., credința am păzit” (2 Tim. 4,7), ar dori să spună cu Sfântul Pavel, dar noi știm că „lupta” nu s-a terminat și așa cum îl cunoaștem nu va renunța până „călătoria nu va sfârși”.

Pr. Cristian BORZ

Culte minoritare au analizat proiectele legilor educației

În Aula Magna a Facultății de Teologie Greco-Catolică din Oradea, a avut loc în data de 27 august 2009, întâlnirea responsabililor cu învățământul din cadrul cultelor recunoscute de stat. Cu acest prilej, au participat reprezentanți ai Bisericii romano-catolice de limbă română și maghiară, greco-catolici, reformați, unitarieni, pentecostali, adventiști de ziua a șaptea și baptiști. La această sesiune de lucru a participat și PSS Virgil Bercea, episcopul greco-catolic de Oradea.

Ierarhul a mulțumit participanților pentru bunăvoința de a fi prezenți la această întâlnire, după care a menționat, în cuvântul său, că trebuie depuse eforturi pentru a se ține cont de punctul de vedere al cultelor în elaborarea legilor educației. Și anul trecut a fost organizată o întâlnire similară la Oradea, în aceeași locație, în urma căreia a fost elaborat un material, care a fost trimis atunci Ministerului Educației și Cercetării.

Scopul întâlnirii din acest an a fost elaborarea unor propuneri comune, care să fie asumate de toate cultele și înaintate apoi Ministerului Educației, Cercetării și Inovării, pentru a fi introduse în Codul Educației.

Culte sunt interesate, în special, de învățământul confesional și de predarea religiei în școli. În cadrul sesiunii de lucru de ieri, a fost elaborat un document, care va

fi semnat de șefii cultelor și trimis Ministerului Educației. Documentul conține o serie de propuneri de principiu care trebuie să se regăsească în cadrul legilor educației și care vor contribui la dezvoltarea învățământului confesional și la o mai bună predare a religiei în școli.

Evenimentul a fost organizat de către Comisia Sinodală pentru Educație Catolică, din cadrul Sinodului Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolice, Oradea.

Biroul de presă

Sfințirea groti

Biserica greco-catolică din comuna Sititelec, cu hramul „Sfântul Nicolae”, a avut plăcerea de a inaugura, Duminică, 13. 09.2009, o grotă dedicată Sfintei Fecioare Maria, ce a fost construită de către curatorul bisericii Târb Silviu, împreună cu familia și cu aportul altor credincioși. Ideea construirii a venit din partea acestei familii, iar ea a fost imediat susținută de părintele paroh al bisericii Pr.Torjoc Romulus.

Lucrările, la această grotă, a durat aproximativ o lună, lucrându-se în fiecare săptămână, puțin câte puțin. Finisările groti au ajuns spre final, iar încununarea groti o va face statuia Fecioarei Maria înaltă de 1/20 cm, adusă din Polonia ce va fi pusă în interiorul groti, unde toți credincioșii vor fi invitați să se roage Mariei. Treisprezece fete îmbrăcate în alb cu trandafiri în mână, albul semnificând puritatea și bucuria evenimentului.

La sfințirea groti a fost invitați reprezentanții celorlalte culte aflate în sat cât și membrii acestora, dar și credincioșii bisericii greco-catolice din satele învecinate cât și din Oradea.

După sfânta Liturghie, grotă a fost sfințită de către preotul paroh al bisericii, împreună cu Pr. Ionuț Oprea, din parohia Petrani, în compania credincioșilor invitați, la un eveniment plin de bucurie și mulțumire adusă Sfintei Fecioare Maria, mama și ocrotitoarea tuturor creștinilor. Lectorul Torjoc Bogdan, împreună cu corul marianelor al bisericii, au animat acest eveniment cu cântări mariane.

Bogdan TORJOC

Sfințirea bisericii din Sarcău

După finalizarea lucrărilor de reabilitare a bisericii din Sarcău, județul Bihor, duminică, 13 septembrie 2009, a sosit momentul sfințirii acesteia. Preasfințitul Virgil Bercea a fost întâmpinat în localitate de către autoritățile locale în frunte cu primarul comunei Sîrbi, precum și de un grup de copii care i-au dăruit flori. Alături de Preasfinția Sa au participat la această sfințire pr. protopop de Marghita Zorel Miclăuș și preoți din același protopopiat. De asemenea au participat numeroși credincioși din localitate, dar și din alte localități învecinate.

În cuvântul său de învățătură, referindu-se la Evanghelia zilei, Preasfințitul Virgil a spus: “Dumnezeu a dorit ca în Țara Sfântă să ajungă nu oameni care au fost sclavi, ci o altă generație, de oameni liberi. Sclavia este una a păcatului. Noi suntem noul popor al lui Dumnezeu. Domnul ne dorește liberi. Când intrăm în casa Domnului trebuie să intrăm liberi de orice păcat. Este mare lucru ca atunci când intrăm în biserică să ne considerăm fii ai acesteia”. Referindu-se la sfințirea lăcașului de cult, Preasfinția Sa a continuat: “Mă bucur că biserica a fost înfrumusețată. Bunul Dumnezeu să vă răsplătească însutit pentru ceea ce ați făcut”.

La rândul său, pr. paroh Gabriel Șcuta a mulțumit Bunului Dumnezeu și tuturor celor care au contribuit la finalizarea lucrărilor, spunând: “Dacă ar fi să sintetizăm ceea ce se întâmplă acum, două cuvinte descriu totul: emoție și bucurie”. La finalul Sfintei Liturghii Preasfințitul Virgil a acordat pr. Gabriel Șcuta crucea eparhială pentru meritele deosebite pe care le-a avut în dezvoltarea comunității greco-cato-

lice din Sarcău și mai ales pentru implicarea în repararea lăcașului de cult.

Prima biserică din Sarcău a fost construită din pământ și acoperită cu șindrilă în anul 1828. Actualul lăcaș de cult a fost construit în perioada 1933-1938 de către pr. Gheorghe Miclăuș. Lucrările de reabilitare au constat în tencuirea exterioră și interioară, repararea acoperișului, precum și schimbarea iconostasului. Localitatea Sarcău este renumită pentru așa-numita “proclamație de la Sarcău” a preotului și revoluționarului greco-catolic Ioan Munteanu, care a participat activ la revoluția de la 1848. De altfel, anul trecut s-au împlinit 200 de ani de la nașterea preotului Ioan Munteanu, prilej cu care a fost organizat un simpozion. La finalul slujbei participanții au fost invitați la o mică agapă frățească.

Biroul de presă

Hramul comunității românești din Ostiglia, Italia

Duminică, 13 septembrie 2009, credincioșii români din Ostiglia și din împrejurimi au sărbătorit „Nașterea Maicii Domnului”, hram al comunității, care este sărbătorit în prima duminică după praznic.

Parohia Română Unită cu Roma, Greco-Catolică, este o parohie tânără, în formare, care propovăduiește cuvântul lui Dumnezeu tuturor, încercând să-i unească pe români ca o comunitate pământească și cerească.

Sfânta Liturghie a început la ora 11:00 în capela parohială din Ostiglia; a participat un număr semnificativ de credincioși. Am avut și deosebită plăcere de a avea în mijlocul nostru ca invitați pe părintele Dan Todea din Imola - preot misionar, și pe doamna Alina, reprezentant al românilor în primăria din Ostiglia.

Cuvântul de învățătură a scos în evidență două aspecte: semnificația crucii și credința în Isus Cristos. După terminarea sfintei liturghii s-a bine-

cuvântat biroul parohial și o capelă de rugăciune și cateheză. La sfârșitul binecuvântării s-a organizat o agapă creștină tradițională.

Pr. Andrei MESEȘAN

Pr. dr. Valentin Coposu ...

(urmare din pag. 9)

noc. A încadrat cele trei școli cu dascăli bine pregătiți, pe care i-a salarizat din bugetul bisericii. Pe propria cheltuială a trimis la școli înalte patru copii săraci și orfani de tată, morți pe câmpul de luptă în primul Război Mondial. Ca dascăl pr. Valentin, cu dragoste și pasiune, a trudit și a depus mult suflet pentru progresul învățământului românesc, din această localitate. Pr. Valentin Coposu-un mare român și un bun patriot. Pr. Valentin Coposu a desfășurat o activitate patriotică incomensurabilă, suflet din sufletul neamului său, pr. Valentin a reușit să fie un port-drapel al românismului din Ardealul înrobuit. Încă din 1906, la vârsta de 20 ani, când are loc o campanie electorală maghiară, îl susține și luptă pentru alegerea lui Gheoghe Pop de Băsești. În 1908 devine un țărănist înfocat și activ al Partidului National din Transilvania, partid în care activa și tatăl său. În 1910 devine membru al Astrei, iar în 1911 este ales membru al Societății Pentru Fondul de Teatru Românesc. În 1912 participă la adunarea de protest a românilor de la Alba Iulia împotriva încercărilor de maghiarizare a Ardealului. În 1914 refuză să citească în biserică din Bobota, Proclamația Guvernului Maghiar de intrare a Transilvaniei în război alături de Puterile Centrale (care-și îndreptau armele și împotriva fraților din Țara Românească), fapt pentru care este trimis pe

front în Galia ca preot militar. În 1915 de reîntoarce acasă, iar la 1 decembrie 1918 participă ca delegat la Marea Adunare de la Alba Iulia alături de Valer Ancean, Ciocean Nicolae și Iancău Ioan, tineri flăcăi reătorși de pe front, reprezentând cercul Șimleu Silvaniei.

În Bobota lui dragă, pr. Valentin a activat în 1919 ca Vice-președinte al Consiliului Județean Sălaj. În 1929 ales ca fruntaș al P.N.Ț. și președinte de plasă, în 1936 devine Președintele Ligii Antirevizioniste și în același an ales ca senator al Consiliului de Administrație. Pentru neobosita-i activitate națională și preoțească a fost decorat cu Coroana și Steaua României și Medalia Ferdinand cu Spadă. Prin Dictatul de la Viena din 30 august 1940, partea de Nord a Transilvaniei a fost smulsă și predată Ungariei iar pr. Valentin Coposu era trecut pe o listă neagră a morții de către guvernul maghiar de la Budapesta. Pentru a-și salva viața a fost nevoit să se refugieze împreună cu familia în septembrie 1940 mai întâi la Blaj apoi la Coșlariu unde numai după un an în vârstă de 54 de ani a trecut la cele vesnice în ziua de 28 iulie 1941. Pr. Valentin Coposu a intrat în istorie prin dragostea de neam și țară, prin lupta neobosită pentru aceasta și idealurile ei, murind în cele din urmă în pribegie, frământat și zbuciumat de destinul României Mari.

Adunarea Specială a Sinodului Episcopilor

Adunarea Specială a Sinodului Episcopilor pentru Orientul Mijlociu se va ține de la 10 la 24 octombrie 2010 a anunțat papa Benedict al XVI-lea la întâlnirea cu Patriarhii și Arhiepiscopii majori Orientali, între care și Preafericirea Sa Lucian Mureșan, Arhiepiscop Major de Făgăraș și Alba Iulia. Tema adunării va fi: „Biserica catolică în Orientul Mijlociu: comuniune și mărturie. „Mulțimea celor care au crezut era o singură inimă și un singur suflet” (Fap 4,32).

„O întâlnire fraternă”: astfel Papa, anunțând-o, s-a referit la viitoarea Adunare a Sinodului episcopilor pentru Orientul Mijlociu. „Din intervențiile voastre vor ieși la iveală în mod cert acele problematice care vă frământă și care vor putea găsi orientări adecvate în sediile competente”. „Orizontul ecumenic este adesea legat de cel interreligios”, a afirmat Benedict al XVI-lea sublinind: „În aceste două domenii întreaga Biserică are nevoie de experiența de conviețuire pe care Bisericile voastre au dezvoltat-o încă din primul mileniu creștin”.

Papa a amintit că în mai multe ocazii Patriarhii au solicitat „un contact mai frecvent cu episcopul Romei” și deci a explicat că simte ca „principală îndatorirea” de a promova sinodalitatea care - a adăugat - „este atât de scumpă ecleziologiei orientale și a fost salutată cu prețuire de Conciliul al II-lea din Vatican. Prin decretul „Orientalium Ecclesiarum”, adunarea conciliară

a demonstrat Bisericilor Orientale o stimă pe care Ioan Paul al II-lea a reafirmat-o mai ales în Exortăția apostolică „Orientale Lumen”. A amintit aceasta Benedict al XVI-lea adăugând că o împărtășește „pe deplin”. Împreună cu auspiciile: „Bisericile Orientale Catolice 'să înflorească” pentru a-și îndeplini cu reînnoită vigoare apostolică misiunea încredințată „de a promova unitatea tuturor creștinilor, în special orientali”.

În încheierea întâlnirii de sâmbătă la Castel Gandolfo cu Patriarhii și Arhiepiscopii majori Orientali, pe care Papa a definit-o drept „o reuniune cu caracter informal, ce ne permite să ascultăm vocea Bisericilor pe care voi le slujiți cu admirabilă abnegație, și să întărim legăturile de comuniune care le leagă de Sediul Apostolic”, Benedict al XVI-lea a spus: „Nu uit, în special, apelul de pace pe care l-ați pus în mâinile mele la terminarea Adunării Sinodului Episcopilor din octombrie, anul trecut. Și vorbind despre pace, gândul se duce, în primul rând, la regiunile Orientului Mijlociu. Folosesc de aceea ocazia pentru a da anunțul Adunării Special a Sinodului Episcopilor pentru Orientul Mijlociu, convocată de mine și care se va ține de la 10 la 24 octombrie 2010, pe tema 'Biserica catolică în Orientul Mijlociu: comuniune și mărturie: „Mulțimea celor care au crezut era o singură inimă și un singur suflet” (Fap 4,32).

A decedat la Roma Mons. Pamfil Carnațiu

A decedat luni 7 septembrie 2009, la Roma, în urma unui infarct, la vârsta de 90 de ani, Mons. Pamfil Carnațiu, primul crainic, în martie 1947, al emisiunilor programului în limba română de la Radio Vatican, și primul responsabil al redacției române. După 1950, îndată ce a început să fie transmisă Sfânta Liturghie în ritul bizantin român al Bisericii Greco-Catolice, s-a aflat alături de PSS Vasile Cristea, Episcop din 1960, printre preoții care oficiau Liturghia în fiecare duminică și la marile sărbători în capela postului Radio Vatican.

Situl Radio Vatican ne amintește că Mons. Pamfil Carnațiu s-a născut la 17 octombrie 1919, în localitatea Cisteiu de Mureș, jud. Alba, în Arhieparchia Greco-Catolică de Făgăraș și Alba Iulia. După studii gimnaziale la Blaj a fost trimis la Colegiul Pontifical Pio Romeno din Roma, unde și-a terminat studiile teologice chiar în timpul războiului. A fost hirotonit preot la 25 martie 1945. Instaurarea regimului comunist în țara noastră, persecuțiile și suprimarea Bisericii Greco-Catolice l-au făcut să rămână în „lumea liberă”. A făcut mult bine românilor care reușeau să scape de dictatura din țară și care emigrau în diferite țări din Occident.

Pe plan cultural, a colaborat cu studii și articole la revista „Buna Vestire”, publicație de zidire creștină care apărea la Roma. Ca tânăr preot, a fost chemat la Secretariatul de Stat, unde a lucrat timp de mulți ani, până în 1989, fiind în ultima perioadă minutant de prima clasă. Din cele relatate de persoane care l-au cunoscut în activitate, era deosebit de apreciat și consultat întrucât își însușise temeinic stilul Curiei Romane. Ulterior a fost canonic onorar în Capitlul Bazilicii papale Sfântul Petru din Vatican.

Slujba cu prohodul înmormântării s-a desfășurat la ora 11, vineri, 11 septembrie, în biserica Buna Vestire a Colegiului Pontifical Pio Romeno, unde a locuit mereu încă din timpul când era student. Au oficiat Liturghia înmormântării PSS Virgil Bercea, Episcop al

Eparhiei greco-catolice de Oradea, și PSS Mihai Frățilă, Episcop vicar de București, împreună cu rectorul Colegiului, pr. Claudiu Pop. Au participat de asemenea preoți și seminariști de la Colegiile Român și Ucrainean, călugărițe și credincioși, în total circa o sută de persoane. Congregația Bisericilor Orientale a fost reprezentată de sub-secretarul acesteia, Mons. Maurizio Malvestiti, care a dat lectură unui mesaj din partea Cardinalului prefect Leonardo Sandri și a întregului personal al departamentului.

Cardinalul Giovanni Coppa, canonic al Bazilicii San Pietro și consultant la Secretariatul de Stat, într-un emoționant cuvânt de pomenire, l-a caracterizat pe Mons. Carnațiu drept un om de suflet, care împărțea cu umilință darul științei, iubindu-și Biserica și țara într-o mare fidelitate față de Cristos și față de Biserică. Biserica română de rit latin a fost reprezentată de Mons. Anton Lucaci și de pr. Adrian Dancă, din redacția programului în limba română al Radio Vatican. O nepoată a Mons. Pamfil Carnațiu, venită la Roma în pelerinaj, a putut fi de față, singura dintre rudele răposatului, la slujba înmormântării. După slujbă, sicriul cu trupul neînsuflit al Mons. Pamfil a fost condus de PSS Virgil și de pr. Claudiu Pop la Cimitirul Prima Porta din Roma.

www.radiovaticana.com

Cardinalul Bertone s-a întâlnit cu Emil Boc

Biroul de Presă al Sfântului Scaun a dat, în ziua de joi, 17 septembrie 2009, un comunicat privind vizita primului ministru Emil Boc în Vatican: „În această dimineață, cardinalul Secretar de Stat Tarcisio Bertone S.D.B., însoțit de Arhiepiscopul Dominique Mamberti, secretar pentru Relațiile cu Statele, s-a întâlnit cu Emil Boc, primul-ministru al României. Primul-ministru a fost primit de Sfântul Părinte Benedict al XVI-lea la încheierea audienței generale de ieri, 16 septembrie”. Premierul Emil Boc i-a dăruit Papei un vas de sticlă de culoare albastră cu fir de aur, lucrare ce poartă semnătura artistului Ioan Nemțoi.

La rândul său, Papa Benedict al XVI-lea i-a oferit un stilou personalizat, iar membrilor delegației câte o medalie pontificală pentru bărbați și un rozariu pentru femei. „Discuțiile cordiale”, continuă comunicatul, „au permis un schimb rodnic de opinii privind actuala situație internațională, cu o atenție particulară acordată anumitor aspecte de cooperare bilaterală între Sfântul Scaun și România. Au fost atinse și unele probleme importante în relațiile Bisericii Catolice cu statul român. În acest context, secretarul de stat și-a exprimat interesul și pentru, printre alte lucruri, situația Catedralei Sf. Iosif din București și a comunităților catolice din România”.

Citind vei dobândi! Dobândind poți dărui!

Cumpărând din *Librăria Gutenberg* din Oradea, dăruiești

20%

din prețul cărților pentru masa zilnică pe care
Asociația Caritas Eparhial Oradea o oferă la 30 de persoane.

Redescoperă plăcerea de a citi și prin plăcerea de a dărui!

Vino în *Librăria Gutenberg*,
str. Ep. Mihai Pavel, nr.4, Oradea
tel.:0259 424 033

Intențiile apostolatului rugăciunii pentru anul 2009

OCTOMBRIE

Intenția generală

Pentru ca duminica să fie trăită ca ziua în care creștinii se reunesc pentru a-l celebra pe Domnul înviat, participând la masa Euharistiei.

Intenția misionară

Pentru ca întregul popor al lui Dumnezeu, căruia i-a fost încredințat de către Cristos mandatul de a merge și de a predica Evanghelia la toată făptura, să-și asume în mod activ propria responsabilitate misionară și să o considere ca pe cea mai înaltă slujire pe care o poate oferi omenirii.